

De schoonheid van het Zeeuwse land (3)

Het „Oranjebos”.

We treden het binnen over een groen pad, en er hangt een vochtige atmosfeer. Lang is de laan, en stil, heel stil. Onze voeten zinken weg in het dikke grastapijt, aan weerszijden doorweven met hondsdrif, zó fris groen alsof het zomer gaat worden.

De eeuwenoude bomen zijn wijdvertakt boven dikke, gegroefde stammen. Hoewel het reeds oktober is, zet hier het verkleurproces der bladeren nog niet door. Alleen een kleine esdoorn is geel, en vol inktzwarte vlekken (*Rhytisma acerinum*, een lagere zwam). Wat dorre blaren liggen hier en daar verspreid op het groen-fluwelen kleed.

Ver weg klinkt de roep van een fazant. Maar onder de varens, waarboven een karmozijnbes (*Phytolacca esculenta*) met zijn aren vol donkere vruchten prijkt, beginnen de paddestoelen te leven. Er zijn trechterzwammen en aardappelbovisten (*Scleroderma vulgare*) en tussen de wortels van een els komen kleine donsvoetjes en zwavelkopjes te voorschijn.

Onder een brede populier liggen wat uileballen en met zonlicht overgoten staat daar plots een prachtige, gave vliegenschwam (*Amanita muscaria*). Hier opent zich een andere laan, waar de bomen nog indrukwekkender zijn. Een dikke wilgetak, ééns door de stormwind gekraakt, is geheel over het pad gekromd en omwonden met klimop (*Hedera helix*). Het is een poort van glanzende, donkergroene blaren, vol behangen met trossen van wordende besjes.



Wat zal het hier druk zijn geweest met allerlei insecten toen deze trosschermen bloeiden, want ze bevatten zeer veel honing.

Er staat ook een eik, ééns door de bliksem getroffen, versplinterd, zijn stam als een starre, sinistere plek tussen het weelderig lover, terwijl een afgescheurde zware tak ligt te vermolmen op de vochtige aarde. Rondom groeit warrelicg de valse salie (*Teucrium scorodonia*), en hier en daar bloeit nog 'n late koekoeksbloem, een enkele bloem aan een verfromfaaide plant. Maar fris spruiten de jonge smeerwortels uit het diepe gras, vol beloften van nieuw leven.

Aan de stam van een hoge iep kleeft een grote zwavelzwam, een schadellijke parasiet. Hoog in de kruin laat zich plotseling het roodborstje



horen; zijn sprankelend liedje tinkelt door de twijgen.

Aan een dode boomstam is het werk van de specht zichtbaar, hoe heerlijk gehavend is het ontschorste hout, ten prooi aan de zwammen. Bij de wortels staan wat rodekoolzwammetjes (*Clitocybe amethystina*).

We komen nu aan het waterwin- gebied van de Middelburgse water- leiding. Door een hek betreden we het golvende duinterrein, begroeid met allerlei heesters in vele nuan- ceringen van groen. Tegen de hel- ling een tapijt van kraakloof, kner- pend bij iedere voetstap. Een groep liguster is dusdanig met kamper- foelie omstrengeld, dat de zwarte en rode bessen tesamen als borduur- sel het lover versieren.

Bij een bloedrode bramenrank staat een bos buntgras beschermend naast een kleine, kleverige duinreigersbek. Achter deze helling is de vallei der duindoorns (*Hippophaë rhamnoides*), een diepe duinpan, ondoor- dringbaar begroeid met deze hees- ters.

Verderop is een hoge rug met zware, donkere zeedennen. Aan de zoom ervan staan enige driedistels (*Car- lina vulgaris*). De zaadkopjes glin- steren in het zonlicht met een zijige zilverglans. In de schaduw tussen de dorre naalden staan wat zandbole-

ten, en verderop een roestvlekken- zwam (*Collybia maculata*). Hier zijn ook de sporen te zien van de damherten, die hier rondlopen. In het zand staan duidelijk de prenten van hun hoeven; aan die geschaafde stam hebben ze gestoten met hun geweien en aan de voet van de stam ligt, vertrapt door hun lopers, een koningsmantel (*Tricholoma ru- tilans*). Onder de grote vogelkers ligt, gekanteld, een oranje melk- zwam (*Lactarius aurantiacus*) en waar de dennetakken de grond haast raken, staat verscholen een *Russula sardonia*.

We dalen nu af naar het water- leidingkanaal, waarlangs de water- munt groeit en waar op een vochtig plekje het levermos (*Pellia epiphilla*) welig tiert. Tussen bladmos en be- kermos staan de fijne parapluutjes van herfst-moskampernoelje. Die wilde braamstruiken daar, staan in een tent van hop, zó overwoekerd dat een dak van bellen er overheen huift.

In de ruime sferen klinkt telkens het weemoedige „tiep-tiep” van een vogel. Welke vogel? Niemand weet het te zeggen.

Langs het kanaal is een open vlakte, een doorkijk onder de wolkenloze hemel, waarlangs de koesterende zon langzaam daalt, tot waar aan de verre, nevelige einder de water- toren van Domburg als een vage schim nog even zichtbaar is...

Nieuwehaven 31, Middelburg.

